

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

13.07.2018

Балык Бистәсе штп.

№158пи

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының “Балык Бистәсе туган якны өйрәнү музейе” муниципаль бюджет учреждениесе Уставын раслау турында

Россия Федерациясе Граждан кодексы, «Коммерцияле булмаган оешмалар турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы федераль закон, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Уставы, Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының «Балык Бистәсе муниципаль районы муниципаль учреждениеләрен төзү, үзгәртеп оештыру, аларның типларын үзгәртү һәм бетерү тәртибен раслау, шулай ук Балык Бистәсе муниципаль районы муниципаль учреждениеләре уставларын раслау һәм аларга үзгәрешләр кертү турында» 2010 елның 12 декабрдәге 234пи номерлы карары нигезендә , Татарстан Республикасы Президенты Р. Н. Миңнехановның 26.03.2018 № вн-2136-МР һәм Татарстан Республикасы Премьер-министры А. В. Песошинның 27.03.2018 № 16116-АП күрсәтмәләренә таянып, **КАРАР БИРӘМ:**

1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының “Балык Бистәсе туган якны өйрәнү музейе” муниципаль бюджет учреждениесе Уставын расларга (алга таба – Устав).

2. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының “Балык Бистәсе туган якны өйрәнү музейе” муниципаль бюджет учреждениесе директорына әлеге карар нигезендә Уставка кертелә торган үзгәрешләргә законнарда билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы буенча 18 нче номерлы Россия Федераль салым хезмәте районара инспекциясендә дәүләт теркәвен үткәрүне тәмин итәргә.

3. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының 27.01.2018 ел, № 13пи карары белән расланган “Балык Бистәсе туган якны өйрәнү музейе” муниципаль бюджет учреждениесе Уставының үз көчен югалтуын танырга.

4. Әлеге карарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Балык Бистәсе муниципаль районының рәсми сайтында <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru> веб-адресы буенча, Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы» нда <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча урнаштырырга.

5.Әлеге қарарның үтәлешен контрольдә тотуны “Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының социаль-мәдәни өлкәсе бүлегә”нә йөкләргә.

Житәкченең беренче урынбасары

Р.Л. Исланов

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының “Балык Бистәсе туган якны өйрәнү музейе” муниципаль бюджет учреждениесе Уставы

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының “Балык Бистәсе туган якны өйрәнү музейе” муниципаль бюджет учреждениесе Уставы (алга таба – Учреждение) Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә куелды.

1.2. Учреждениең тулы фирма исеме: Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының “Балык Бистәсе туган якны өйрәнү музейе” муниципаль бюджет учреждениесе.

1.3. Учреждениең кыскартылган исеме:

рус телендә: «РСКМ»МБУ;

татар телендә: «ББТИМ»МБУ.

1.4. Учреждениең урнашкан урыны һәм почта адресы: 422650, Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Балык Бистәсе ш.т. п., Шәймәрданов ур., 31.

1.5. Оешманың мөлкәтен гамәлгә куючы һәм милекчесе булып Татарстан Республикасының Балык Бистәсе муниципаль районы тора.

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы исемнән Учреждениең гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты үз компетенциясе чикләрендә башкара (алга таба-гамәлгә куючы).

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы исемнән учреждение мөлкәте хужасының функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы үз компетенциясе чикләрендә башкара.

1.6. Оешманың эшчәнлеген координацияләү һәм жайга салу Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасары һәм МКУ "Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының социаль-мәдәни өлкә бүлеге" аша башкарыла.

1.7. Оешма - юридик зат, аның филиаллары бар. Филиаллар юридик затлар түгел, аларның эшчәнлегенә әлегә Устав һәм Нигезләмә белән регламентлана.

Филиалларның рәсми атамасы һәм урнашу урыны:

1.7.1) 1 нче филиал:

рус телендәге исем: «Музей истории села Кутлу Букаш»;

татарча исеме: «Котлы Бөкәш авыл тарихы музейе».

Филиалның урыны:

422665, Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Котлы Бөкәш ав., 3.Шәймәрданов ур., 2 й.

1.7.2 нче филиал:

рус телендә : «Музей истории села» Большие Елги;

исем татар телендә: Олы Елга «Авыл тарихы музейе» .

Филиалның урыны:

422640, ТР, Балык Бистәсе муниципаль районы, Олы Елга авылы, Октябрь ур., 25 й

1.8. Учреждение Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә коммерциячел булмаган оешма булып тора, үз исеменнән мөлкәти хокукларны гамәлгә ашыра, бурычларын үти, судта дөгъвачы һәм жавап бирүче булырга мөмкин.

1.9. Учреждениеенң аңа оператив идарә итү хокукында беркетелгән мөлкәте, мөстәкыйль балансы, сметасы, хисап яисә кредит оешмаларында башка счетлары, мөһере, штамбы һәм билгеләнгән үрнәктәге бланклары бар. Учреждениядә финанс-хужалык эшчәнлегә мөстәкыйль рәвештә яисә финанс хезмәте күрсәтү шартнамәсе буенча гамәлгә ашырылырга мөмкин.

1.10. Составына керә торган филиалларның территориаль урнашуына бәйсез рәвештә, Учреждение бердәм административ һәм методик житәкчелек нигезендә эшли торган структур-бербөтен учреждениедән гыйбарәт.

1.11. Учреждение үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Граждан кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Коммерциячел булмаган оешмалар турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Президенты Указлары, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль районы Уставы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының башка муниципаль хокукый актлары белән житәкчелек итә.

1.12. Учреждение Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы бюджеты акчаларыннан, шулай ук жирле бюджеттан субсидияләр рәвешендә муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итүгә бүлөп бирелгән акчалардан финанслана.

1.14. Эшчәнлекне тәмин итү өчен Учреждение филиаллар төзәргә һәм законнарда билгеләнгән тәртиптә вәкилләкләр ачарга хокуклы

2. УЧРЕЖДЕНИЕНҖ БУРЫЧЛАРЫ ҺӘМ ЭШЧӘНЛЕК ТӨРЛӘРЕ

- 2.1. Учреждениене булдыруның максаты музей предметларын һәм музей коллекцияләрен саклау, ачыклау, өйрәнү, бастырып чыгару, агарту һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру, тарихи-мәдәни һәм табигый мирасны саклау, өйрәнү һәм популярлаштыру.
- 2.2. Әлегә Уставның 2.1 пунктында күрсәтелгән максатка ирешү өчен Учреждение түбәндәге эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыра:

- фәнни-фонд;
- экспозиция-күргәзмә;
- фәнни-тикшеренү;
- мәдәни-мәгариф;
- экскурсия-туристлык;
- реклама-мәгълүмат;
- оператив-хужалык эшчәнлеге;
- Эшчәнлекнең гамәлдәге законнарға каршы килми торган башка төрләре.

2.3. Максатны гамәлгә ашыру өчен Учреждение:

- мәдәният үсеше буенча федераль, республика, муниципаль һәм милли программаларны эшләүдә һәм гамәлгә ашыруда катнаша;
- төрле социаль-яшь һәм мәгариф төркемнәренең мәнфәгатьләрен һәм ихтыяжларын исәпкә алып, халыкка музей хезмәте күрсәтүне оештыра;
- милли ядкарларне, мәдәни-тарихи кыйммәтләрен ачыклай, өйрәнә, исәпкә ала, саклай һәм куллана;

Төбәк, ведомство һәм мәктәп музейларына карата методик житәкчелек алып бара.

2.4. Фәнни-фонд эшчәнлеге өлкәсендә Учреждение:

- музей әйберләрен һәм музей тупланмаларын саклауны һәм дәүләт исәбенә алуны оештыра;
- музей әйберләрен һәм музей тупланмаларын өйрәнә һәм фәнни тасвирлау ясай;
- «экспонатларның булу-булмавын һәм хәрәкәтен исәпкә алуны оештыра;
- фән казанышлары һәм музей практикасының алдынгы тәҗрибәсе нигезендә музей экспонатларын һәм һәйкәлләрен саклауны һәм исәпкә алуны камилләштерү чараларын эшли һәм житештерә;
- билгеләнгән тәртиптә сатып алу юлы белән, шулай ук фәнни экспедицияләр һәм командировкаларны Россия һәм Татарстан торақ пунктларына, район предприятиеләренә һәм учреждениеләренә керү юлларын оештыру юлы белән халыкларның табигый тарих, матди һәм рухи мәдәнияте һәйкәлләре тупланмаларын тулыландыра.

2.5. Экспозиция буенча - күргәзмә эшчәнлеге өлкәсендә Учреждение:

музей коллекцияләренең үзенчәлекләрен исәпкә алып, экспозицияләр һәм күргәзмәләрнең фәнни концепциясен эшли;

даими экспозицияләренә һәм вакытлы күргәзмәләрнең фәнни документациясен һәм сәнгати бизәлеш проектларын эшли;

сыйфатлы музей жиһазлары (стендлар, витриналар, подиумнар, манекеннар һ.б.), этикетаж һәм аннотацияләр белән тәэмин итә.

яңа мәдәни кыйммәтләр кергән саен экспозицияләренә яңарта, тулыландыра яисә тулыландыра;

даими рәвештә хәрәкәттәге табигый, тарихи-мәдәни кыйммәтләренә вакытлы күргәзмәләрен уздыра, моның өчен үз фондларын да, башка музейлар, учреждениеләр һәм шәхси жылышлар материалларын да куллана.

2.6. Фәнни-тикшеренү эшчәнлеге өлкәсендә Учреждение:

жәмгыятьнең икътисадый, сәяси, мәдәни үсеше процессын һәм табигатьнең үсеш процессын борынғы заманнарда алып безнең көннәргә кадәр төрле тарихи чорда өйрәнә;

тарихи-мәдәни һәм архитектура-сәнгать һәйкәлләрен, әдәбият һәм сәнгать һәйкәлләрен өйрәнә;

күренекле шәхесләрнең тормышын һәм эшчәнлеген өйрәнә;

Тарихи-туган якны өйрәнү һәм күргәзмә эше өлкәсендә халыкның, предприятиеләрнең һәм оешмаларның ихтыяжларын һәм ихтыяжларын өйрәнә, фаразлы һәм камилләштерә;

социологик һәм маркетинг тикшеренүләр үткәрә;

Музей эшчәнлеген һәм фондны популярлаштыру максатыннан каталоглар, буклетлар, альбомнар һәм башка басмалар төзү өчен предметларны һәм коллекцияләрен фәнни өйрәнүне үткәрә

2.7. Мәдәни-мәгариф өлкәсендә Учреждение оештыра:

экспозицияләр һәм күргәзмәләр буенча экскурсияләр һәм әңгәмәләр;

музей тематикасы буенча лекцияләр, консультацияләр;

стационар һәм күчмә күргәзмәләр;

тематик чаралар, шул исәптән техник чараларны кулланып;

кызыксынулар буенча клублар, ижади берләшмәләр, студияләр, кызыксынулар буенча түгәрәкләр, сәнгать үзәкләре;

Музей эшен һәм музей хезмәткәрләре эзерләүне оештыра.

2.8 Экскурсия-туристлык эшчәнлеген өлкәсендә Учреждение:

жәмгыятьнең һәм табигатьнең үсеш процессларын борынғы заманнарда алып безнең көннәргә кадәр төрле тарихи чорларда өйрәнә;

халыкның, предприятиеләрнең һәм оешмаларның ихтыяжларын һәм ихтыяжларын өйрәнә;

туристлык-экскурсия маршрутлары (жәяүле, автомобиль, су һәм башка төр транспортта) эшли;

юридик һәм физик затларга мәдәни-массакуләм һәм туристлык-экскурсия хезмәте күрсәтә. 2.9. Реклама-мәгълүмат эшчәнлеген өлкәсендә Учреждение:

басмаларда, электрон һәм башка төр чыганаclarда музей предметлары, башка мәдәни-тарихи кыйммәтләр һәм табигать объектлары турында мәгълүмат житкерә;

төрле мәгълүмат ресурсларында эшчәнлек һәм музей фондлары турында мәгълүмат урнаштыра;

мәгълүматларның мәгълүмати базасын төзи.

2.10. Оператив-хужалык эшчәнлеген өлкәсендә Учреждение:

Музей әйберләрен һәм коллекцияләрен саклау чараларын эшли һәм гамәлгә ашыра;

Учреждение биләгән биналарны һәм корылмаларны, мәйданнарны тоту һәм алардан файдалану режимын тәмин итә;

хезмәткәрләр һәм килүчеләр өчен уңайлы һәм имин шартлар тудыра.

2.11. Төп эшчәнлектән тыш, Учреждение Устав тарафыннан каралган, шул исәптән табыш китерә торган, гамәлдәгә законнарға каршы килмәгән

башка эшчәнлекне гамәлгә ашырырга мөмкин, шул исәптән төп эшчәнлек буенча өстәмә түләүле хезмәтләрне, шул исәптән:

белешмә-мәгълүмат хезмәтләре күрсәтү;

музей һәм экскурсия хезмәте күрсәтү;

лекцион һәм күргәзмә эшчәнлегә;

музей эше, тарих, туган якны өйрәнү, этнография, декоратив-гамәли сәнгать өлкәсендә консультация хезмәтләре;

жирле осталар эшләнмәләре күргәзмәләрен, халык кәсепләре эшләнмәләрен, декоратив-гамәли сәнгатьне сату;

гражданнарга өстәмә музей һәм сервис хезмәтләре күрсәтү;

музей профиле буенча тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен, музей предметлары һәм видеофильмнар коллекцияләрен популярлаштыручы халык кәсепләре эшләнмәләрен, матбугат продукциясен әзерләү һәм сату;

музей территориясендә массакүләм, тантаналы чаралар, презентацияләр, мастер-класслар оештыру;

туристик хезмәт күрсәтү оешмасы;

юрidik һәм физик затларга символикадан, музей предметлары һәм музей коллекцияләре сурәтләрәннән файдалану хокукы бирү;

Туклану һәм ял оештыру буенча хезмәтләр күрсәтү.

2.12 Түләүсез һәм түләүле хезмәтләр күрсәтү исемлегә, түләүле хезмәт күрсәтүләргә бәяләр (тарифлар) законнар, муниципаль хокукый актлар, әлегә Устав нигезендә билгеләнә. Учреждение бушлай һәм түләүле хезмәтләр күрсәтү исемлеген, шулай ук түләүле хезмәт күрсәтүләргә һәм продукциягә бәяләүне, гамәлгә куючы белән килештереп, гамәлдәге законнар нигезендә билгели.

3. САКЛАУ ФОНДЛАРЫ

3.1. Учреждениядә саклана торган музей әйберләре һәм музей тупланмалары аның төп фондын тәшкил итә.

3.2. Учреждениенә шулай ук фәнни-ярдәмчел фонды бар, ул күчермәләр, муляжлар, графиклар, диаграммалар һ.б.лардан төзелә, шулай ук алмаш фонды һәм дублет материаллары фонды.

3.3. Учреждениенә төп, фәнни-ярдәмчел һәм алмашу фондлары, дублет материаллары фонды бухгалтерлык исәбенә алынмый.

3.4. Учреждение үзлектән музей кыйммәтләрен исәпкә алу һәм саклау буенча гамәлдәге норматив-хокукый актлар нигезендә алмашу фонды, дублет материаллары фонды белән эш итә.

3.5. Учреждение эшчәнлегә белән коллектив идарә органнары - хезмәт коллективының гомуми жыелышы, эксперт-фонд-сатып алу комиссиясе. Эксперт-фонд-закупка комиссиясе Учреждение эшчәнлегенә төп төрләрәннән чыгып, коллекцияләр фәнни формалаштыруны гамәлгә ашыра.

3.6. Учрежденидә музей әйберләрен һәм музей тупланмаларын беркетү закон нигезендә башкарыла.

4. УЧРЕЖДЕНИЕНЕҢ МИЛЕКЕ ҺӘМ ФИНАНС-ХУҖАЛЫК ЭШЧӘНЛЕГЕ

4.1. Оешманың мөлкәте Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының муниципаль милке булып тора һәм аңа оператив идарә хокукында беркетелә.

4.2. Учреждение Россия Федерациясе законнары, әлеге Устав һәм муниципаль учреждениегә мөлкәтне беркетү турындагы шартнамә нигезендә муниципаль мөлкәт белән оператив идарә итү хокукында беркетелгән муниципаль милеккә ия, файдалана һәм эш итә.

4.3 Милекне формалаштыру чыганаclarы түбәндәгеләр:

гамәлгә куючы яисә аларга вәкаләтле органнар тапшырган мөлкәт;

Учреждениенәң финанс чаралары исәбеннән сатып алынган мөлкәт;

Учредительдән даими һәм бер тапкыр керүләр;

Федераль һәм республика программалары нигезендә финанслау;

Учреждение милкеннән алына торган керемнәр;

Учреждение эшчәнлегенәң түләүле формаларыннан алынган керемнәр;

юридик һәм физик затлар белән шартнамәләр буенча хезмәтләр күрсәткән өчен түләүләр;

юридик һәм физик затлардан, шулай ук халыкара оешмалардан максатчан кертемнәр һәм ирекле иганәләр;

Учреждениенәң төрле программаларда һәм проектларда катнашуыннан алынган керемнәр (грантлар, премияләр һ.б.);

гамәлдәге законнарға каршы килми торган башка чыганаclar.

- 4.4. Милек белән оператив идарә итүне гамәлгә ашырганда Учреждение түбәндәгеләргә бурычлы:
- беркетелгән милекне нәтижәле файдалану;
- беркетелгән мөлкәтнең сакланышын һәм алардан максатчан билгеләнеше буенча гына файдалануны тәмин итәргә;
- мөлкәтнең техник торышын начарайтуга юл куймаска (эксплуатацияләү процессында норматив тузудан тыш);
- мөлкәткә капитал һәм агымдагы ремонт ясарга;
- Производство һәм хужалык эшчәнлегә нәтижәләренәң оператив бухгалтерлык хисабын башкарырга, статистик һәм бухгалтерлык хисаплылыгын алып барырга, эшчәнлекнең нәтижәләре турында билгеләнгән тәртиптә хисап тотарга.

- 4.5. Учреждение булган финанс чараларын мөстәкыйль башкара:

- • тариф-квалификация таләпләре нигезендә Бердәм тариф челтәре нигезендә хезмәт хакы ставкасын (вазыйфа окладларын) билгели һәм гамәлгә куючыга раслау өчен оешманың структурасын һәм штат расписаниесен бирә;

- * хезмәт хакына жибәрелә торган акчалар чикләрендә , өстәмә түләүләрнең һәм башка кызыксындыру характерындагы түләүләрнең төрлөрөн һәм күләмен, шулай ук структурасын, штат расписаниесен, вазыйфай бурычларны бүлүне билгели;

- * устав эшчәнлегеннән, учреждениенәң матди-техник базасын үстерүгә, шулай ук хезмәт өчен түләүгә алынган акчаларны куллана;

- устав эшчэнлегеннән алынган акчалар чикләрендә бер тапкыр бирелә торган матди ярдәмне гариза нигезендә аеруча мохтаж хезмәткәрләргә түли;

* максатка ярашлы очракта белгечләрнең һәм эшчеләрнең һөнәрләрен берләштерергә, хезмәт күрсәтү зоналарын киңәйтергә яки башкарыла торган эшләр күләмен арттырырга, шулай ук төп эш белән вакытлыча булмаган хезмәткәр бурычларын башкарырга рөхсәт итә.

4.6.Гамәлгә куючыдан даими һәм бер тапкыр керемнәр тәртибе һәр финанс елына исәпләнә торган һәм гамәлгә куючы тарафыннан раслана торган учреждениенң керемнәре һәм чыгымнары сметасы белән Россия Федерациясенң гамәлдәге бюджет законнарында билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

4.7.Учреждение бюджет акчаларын бары тик Россия Федерациясе законнарында, муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда гына сарыф итә.

4.8.Учреждение түләүле хезмәтләргә һәм продукциягә бәяләрне (тарифлар), шул исәптән билет бәяләрен, түләүле хезмәтләрнең һәм продукциянең аерым төрләренә бәяләрне (тарифлар) жайга салуның башка тәртибе законда каралган очрактан тыш, мөстәкыйль билгели.

4.9.Салымнар һәм җыемнар турындагы законнарда каралган салымнар һәм җыемнар түлэгәннән соң, эшмәкәрлек эшчэнлегеннән алынган керемнәр оешманың керемнәре һәм чыгымнары сметасында тулысынча исәпкә алына һәм муниципаль район бюджеты керемнәрендә муниципаль милектә булган мөлкәттән файдаланудан керемнәр яисә түләүле хезмәтләр күрсәтүдән керемнәр буларак чагыла.

4.10.Учреждениенң, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очрактан тыш, кредит оешмаларыннан, башка физик һәм юридик затлардан кредит алырга хокукы юк.

4.11.Учреждениеләрнең керемнәре һәм чыгымнары сметасында бу учреждениенең жирле бюджеттан һәм бюджеттан тыш фондлардан, шулай ук эшмәкәрлек эшчэнлегеннән алынган барлык керемнәре, шул исәптән түләүле хезмәтләр күрсәтүдән керемнәр, оператив идарә итү һәм башка эшчәнлек хокукында учреждениегә беркетелгән муниципаль мөлкәттән файдаланудан алынган башка керемнәре чагылдырылырга тиеш.

4.12.Керемнәр һәм чыгымнар сметасын үтәгәндә, Учреждение бюджеттан тыш чыганаclar хисабына алынган акчаларны мөстәкыйль тота.

4.13.Бюджет үтәлеше вакытында учреждение тарафыннан жирле бюджет турындагы карар белән расланган һәм керемнәр һәм чыгымнар сметасыннан тыш алынган керемнәр учреждение чыгымнарын финанслауга жиберелә.

4.14.Учреждение тарафыннан эшмәкәрлек эшчэнлегеннән алынган һәм 31 декабрь торышына файдаланылмаган акчалар шул ук суммада яңа ачыла торган шәхси счетларга күчерелә.

4.15.Гамәлгә куючы тарафыннан учреждениегә беркетелгән һәм бюджет акчалары һәм бюджеттан тыш дәүләт фондлары чаралары хисабына сатып алынган мөлкәт Учреждениегә оператив идарә хокукында карый.

4.16. Аңа беркетелгән мөлкәткә карата Учреждение үз эшчәнлегенен максатлары, муниципаль милекне учреждениегә беркетү турында шартнамә нигезендә (алга таба текст буенча — мөлкәтне беркетү турында шартнамә), милекче йөкләмәләре, аның биләмәләре, файдалану хокуклары һәм боерыклары нигезендә законда билгеләнгән чикләрдә гамәлгә ашыра.

7.17. Милек хужасы үзенә шушы мөлкәтне сатып алуга бирелгән акчалар хисабына учреждениегә беркетелгән яки тиешенчә файдаланылмаган артык, файдаланылмаган яки файдаланылмый торган мөлкәтне алырга хокуклы. Милек хужасы учреждениедән алынган милек белән үз ихтыяры буенча эш итәргә хокуклы.

4.18. Учреждение үзенә беркетелгән мөлкәт һәм смета буенча бүлеп бирелгән акчалар хисабына сатып алынган мөлкәт белән башка ысул белән эш итәргә хокуклы түгел.

4.19. Учреждение тарафыннан эшмәкәрлек эшчәнлегеннән алынган керемнәр, шулай ук мондый керемнәр хисабына сатып алынган мөлкәт, учреждениенен мөстәкыйль боерыгына керә һәм аерым баланста исәпкә алына.

4.20. Оешма әлеге устав белән каралган мөстәкыйль хужалык эшчәнлеген алып барырга һәм әлеге эшчәнлектән керемнәр белән эш итәргә хокуклы.

4.21. Учреждение эшчәнлеген контрольдә тоту һәм ревизияләү гамәлдәге законнар һәм Россия Федерациясе закон актлары нигезендә башкарыла. Татарстан Республикасына мэдәният учреждениеләре эшчәнлеген тикшерү йөкләнде.

4.22. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының тиешле жирле үзидарә органы оператив идарә хокукында учреждениегә беркетелгән мөлкәттән файдалану һәм аның белән эш итүне контрольдә тотта.

5. УЧРЕЖДЕНИЕ БЕЛӘН ИДАРӘ ИТҮ

5.1. Учреждение белән идарә итү Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге Устав нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2. Гамәлгә куючы оешма Уставына кертелә торган устав һәм үзгәрешләренә раслый, оешма эшчәнлегенә Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарына һәм әлеге Уставка туры килүен контрольдә тотта.

5.3. Оешма эшчәнлегә белән җитәкчелек итү хезмәт килешүе нигезендә гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнәп куела һәм вазыйфасыннан азат ителә. Оешма җитәкчесе белән хезмәт килешүе хезмәт законнары белән билгеләнгән тәртиптә «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының социаль-мэдәни өлкә бүлегә» МКУ төзи.

5.4. Җитәкче " Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының социаль-мэдәни өлкә бүлегә» МКУ оештыручысына һәм аның оештыручысына хисап тотта.

5.5. Җитәкченең вәкаләтләре срогы хезмәт килешүе белән билгеләнә.

5.6. Җитәкче оешманың агымдагы эшчәнлегенә Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив актлары, әлеге Устав,

мөлкәтне беркетү турында шартнамә һәм хезмәт шартнамәсе нигезендә житәкчелек итә, үзенә йөкләнгән бурычларның үтәлешен тәмин итә һәм учреждение эшчәнлегенә нәтижеләре өчен җавап тотат.

5.7. Учреждение житәкчелеккә ышанычнамәсез учреждение исемненән эш итә, шул исәптән аның мәнфәгатьләрен дәүләт хакимияте һәм җирле үзидарә органнарында һәм юридик һәм физик затлар белән мөнәсәбәтләрдә чагылдыра.

5.8. Учреждение житәкчелеккә:

5.8.1. билгеләнгән тәртиптә учреждение исемненән алыш-бирешләр ясыт;

5.8.2. мөлкәтне беркетү турындагы шартнамәдә билгеләнгән чикләрдә учреждение мөлкәтне белән эш итә;

5.8.3. оешманың структурасын, чыгымнар сметасын һәм бүлеп бирелгән акча бүлеп бирү кысаларында учреждениенен штат расписаниесен раслыйт. 5.8.4. физик һәм юридик затлар белән килешүләр төзит;

5.8.5. учреждениенен барлык хезмәткәрләре өчен мәҗбүри булган учреждение компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча боерыклар, күрсәтмәләр, инструкциялар чыгара һәм раслыйт;

5.8.6. Россия Федерациясенең законнары һәм расланган чыгымнар сметасы нигезендә учреждение хезмәткәрләренен хезмәт хакы формасын, системасын һәм күләмен билгелит;

5.8.7. хезмәткәрләр белән хезмәт килешүләре төзит, аны төзү турындагы карар хезмәт коллективы тарафыннан кабул ителсә, коллектив килешү төзит;

5.8.8. учреждениенен эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен раслыйт;

5.8.9. Учреждение эшчәнлеген оештыру-техник яктан тәмин итү өчен җаваплыт;

5.8.10. хезмәтне саклау, янғын куркынычсызлыгы, санитар-гигиена һәм эпидемиягә каршы режимнар кагыйдәләрен һәм норматив таләпләрне үтәүне тәмин итәт;

5.8.11. Россия Федерациясенен гәмәлдәге законнарында, хезмәт килешүендә каралган башка вәкаләтләрен гәмәлгә ашыра.

5.9.12 Учреждение житәкчелеккә шартнамәчел, кредит, исәп-хисап йөкләмәләрен, Россия Федерациясенең законнарында билгеләнгән хужалык кагыйдәләрен бозган өчен җаваплыт, учреждение эшенен сыйфаты һәм нәтижелелегенә өчен җаваплыт.

6. УЧРЕЖДЕНИЕН ХОКУКЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

6.1. Учреждение үз эшчәнлегендә Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасы һәм әлегә Устав законнарында каралган хокукларны гәмәлгә ашыра.

6.2. Устав максатларын үтәү өчен Учреждение түбәндәгеләргә хокуклыт:

музей әһәмиятендәге предметларны сатып алыргат;

үзәндә булган финанс ресурслары, вакытлыча финанс ярдәме һәм шушы максатлар өчен билгеләнгән тәртиптә алына торган ссудалар һәм кредитлар исәбенә төп һәм әйләнештәге акчаларны сатып алырга яисә арендагаргат;

хәйрия оешмаларыннан һәм башка оешмалардан, юридик һәм физик затлардан түләүсез акчалар һәм матди кыйммәтләр алыргат;

юридик һәм физик затлар эшчәнлеген башкару өчен шартнамә нигезендә жәлеп итәргә;

Учреждениенен эшкуарлык эшчәнлеген өчен әлеге Устав нормалары чикләрендә һәм гамәлгә куючы карарлары нигезендә кирәкле структур бүлекчәләр төзәргә;

коммерциячел булмаган оешмалар төзәргә һәм ассоциацияләргә һәм союзларга керергә;

законнарда билгеләнгән тәртиптә расланган бәяләр һәм тарифлар буенча устав максатлары нигезендә үз товарларын һәм хезмәтләрен гамәлгә ашырырга;

Гамәлгә куючы белән килештереп, хисап һәм башка счетлар ачарга, заем акчаларын (кредитлар, ссудалар һәм башкалар) алырга;

«Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының социаль-мәдәни өлкә бүлеген» МКУ белән килештереп, структураны һәм штат расписаниесен эшләргә;

халыкка түләүле хезмәтләр күрсәтергә;

Халык категорияләргә өчен гамәлдәге законнарда каралган учреждениеләр, шулай ук башка затлар өчен түләүле хезмәт күрсәтүләргә ташламалар билгеләргә;

реклама һәм башка устав максатларында үз символикасын (эмблема, логотип һ.б.) кулланарга;

Лицензия булганда фәнни-тикшеренү мәкаләләрен, мәгълүматны бастырып чыгарырга, фәнни хезмәтләр һәм аларның жыентыкларын, фәнни-белешмә, методик әдәбият, афишалар һәм башка реклама продукциясен бастырып чыгарырга;

шул исәптән фонд материаллары күчәрмәләрен кулланып, сувенир, фото-, аудио-, видео-, басма һәм башка продукцияне сатарга;

гамәлдәге законнарда каралган башка хокукларны гамәлгә ашырырга.

6.3. Учреждение бурычлы:

музей кыйммәтләрен саклау өчен тиешле шартлар тәэмин итәргә, аларның тулы сакланышын, исәпкә алу халәтен, фәнни инвентарьлаштыруны, музей әйберләрен һәм музей тупланмаларын реставрацияләүне, консервацияләүне тәэмин итәргә;

гамәлгә куючыга расланган формалар һәм эшчәнлекнең барлык төрләргә буенча тиешле күләмдә смета-финанс, текст, статистик хисапчылык бирергә;

документларның (идарә, финанс-хужалык һәм башкалар) сакланышы өчен җаваплылык тотарга;

биләнгән биналарны тоту һәм алардан файдалану режимын үтәргә;

янгынга каршы куркынычсызлык кагыйдәләрен үтәргә;

фәнни-тарихи әһәмияте булган документларның архив фондларына дәүләт саклавына тапшыруны документларның килештерелгән исемлеген нигезендә тәэмин итәргә;

билгеләнгән тәртиптә шәхси состав буенча документлар сакларга һәм кулланарга.

7. МӘНФӘГАТЬЛӘР КОНФЛИКТЫН БУЛДЫРМАУ ҺӘМ ЧИШҮ

7.1. Мәнфәгатьләр конфликты анда учреждение хезмәткәренә шәхси кызыксынуы аның хезмәт бурычларын тиешенчә үтәвенә тәәсир итә ала һәм оешма хезмәткәренә шәхси кызыксынуы, ул эшләгән учреждениенә хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре арасында каршылык барлыкка килә яки барлыкка килергә мөмкин, бу оешманың мөлкәтенә һәм (яки) эш абруена зыян китерә ала дигәнне аңлата.

7.2. Хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәүгә йогынты ясый яки йогынты ясый ала торган учреждение хезмәткәренә шәхси кызыксынуы астында, хезмәткәренә хезмәт вазыйфаларын акча, кыйммәтләр, башка мөлкәт, шул исәптән мөлкәт хокуклары, яки мөлкәти характердагы хезмәтләр белән бәйлә рәвештә, учреждение алу мөмкинлегенә аңлашыла.

7.3. Учреждение житәкчесе (директоры) эш бирүчегә (гамәлгә куючыга) вазифаи бурычларны үтәгәндә шәхси кызыксыну барлыкка килүе турында хәбәр итәргә тиеш, ул мәнфәгатьләр конфликтына китерә яки китерә ала.

7.4. Учреждение хезмәткәре учреждение житәкчесенә (директорына) вазифаи бурычларны үтәгәндә шәхси кызыксыну барлыкка килүе турында хәбәр итәргә тиеш, ул мәнфәгатьләр конфликтына китерә яки китерә ала. Учреждение житәкчесенә (директорына) хәбәр итү тәртибе, хәбәрнамәләрдәгә мәгълүматлар исемлегенә, әлегә белешмәләренә тикшерүне оештыру һәм хәбәрнамәләренә теркәү тәртибе учреждение житәкчесе (директоры) тарафыннан билгеләнә.

8. ХЕЗМӘТ МӨНӘСӘБӘТЛӘРЕ ҺӘМ СОЦИАЛЬ ЯКЛАУ

8.1. Хезмәткәренә һәм учреждениенә мөнәсәбәтләре Россия Федерациясе, Татарстан Республикасының хезмәт турындагы законнары һәм гражданлык законнары белән жайга салына.

8.2. Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә хезмәткә түләү, матди бүләкләү формалары, учреждение хезмәткәрләренә вазыйфа окладлары күләмнәре, өстәмә түләүләр һәм өстәмә түләүләр һәм башка кызыксындыру характерындагы түләүләр төрләре һәм күләмнәре учреждение тарафыннан хезмәт өчен түләүгә булган акчалар чикләрендә мөстәкыйль билгеләнә.

8.3. Мәжбүри социаль һәм медицина иминияте, учреждение хезмәткәрләренә социаль тәәмин итү Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.4. Хезмәт һәм ял шартлары, өстәмә яллар, өстәмә түләүләр һәм өстәмәләр билгеләү, кыскартылган эш көне һәм башка ташламалар оешманың күмәк шартнамәсе нигезендә һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары, Балык Бистәсе муниципаль районының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

8.5. Учреждение хезмәткәрләре вакытлы аттестация узарга тиеш, аның тәртибе Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә.

9. УЧРЕЖДЕНИЕНЕ ҮЗГӘРТЕП КОРУ ҺӘМ БЕТЕРҮ. УЧРЕЖДЕНИЕ УСТАВЫН ҮЗГӘРТҮ

9.1. Әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү гамәлгә куючы карары белән генә мөмкин һәм Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

9.2. Учреждение милекче карары нигезендә үзгәртеп корылырга яки бетерелергә мөмкин, яисә Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә суд карары буенча.

9.3. Учреждениене үзгәртеп кору кушылу, аеру, бүлеп бирү һәм үзгәртү рәвешендә эшләнәргә мөмкин.

9.4. Оешма яңадан барлыкка килгән юридик затны дәүләт теркәвенә алганнан бирле, кушылу рәвешендә үзгәртеп кору очраklarыннан тыш, үзгәртеп корылган дип санала.

9.5. Оешманы бетерү турында карар кабул иткән орган яисә милекче ликвидация комиссиясен (ликвидатор) билгелиләр һәм Россия Федерациясе Граждан кодексы һәм «Коммерцияле булмаган оешмалар турында» 12 гыйнвардагы 7-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә учреждениене бетерү тәртибен һәм срокларын билгелиләр.

9.6. Ликвидация комиссиясе билгеләнгәннән бирле аңа учреждение эшләре белән идарә итү вәкаләтләре күчә. Оешма исеменнән ликвидация комиссиясе судта чыгыш ясый.

9.7. Учреждение эшчәнлеген туктаткан вакытта барлык идарәчелек, финанс-хужалык документлары, шәхси состав буенча документлар һәм башкалар билгеләнгән кагыйдәләр нигезендә хокук варисына тапшырыла. Хокук варисы булмаганда, шәхси состав буенча документлар (боерыклар, шәхси эшләр һәм исәп карточкалары, шәхси счетлар һ.б.) архив органнары таләпләре нигезендә һәм учреждение хисабына шәхси состав буенча муниципаль архивка саклауга тапшырыла.

9.8. Әлеге Уставка барлык үзгәрешләр һәм өстәмәләр гамәлгә куючы тарафыннан раслана, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы белән килешеп раслана һәм билгеләнгән тәртиптә теркәлә.

9.9. Оешма бу турыда юридик затларның бердәм дәүләт реестрына язылганнан соң яшәүдән туктаган дип санала.